

СОЦІОЛОГІЯ ІДЕОЛОГІЇ

Напевно ви стикалися і з вітчизняними представителем, що ідеологія - НЕ соціологічна тема - брехня, це більш ніж соціологічна тема. Для політичної соціології - це взагалі одна з найбільш значущих тем, поряд з нерівностями-соціальною стратифікацією. Нічого більш практичного в політиці, ніж ідеологія - Ви виявити не зможете. Масштаби впливів ідеології на соціальну історію переоцінити дуже складно. А поспостерігати її вплив сьогодні можете подивившись на те, що стало з пам'ятниками, як там танцюють біля ХІРЕ, послухавши різних вчених. + Все ми занурені в ідеологію, незалежно від нашої заангажованість. Ангажованість - готовність і усвідомлення цієї готовності діяти в інтересах визна. політ. груп. Ідеологія - приналежність нашої свідомості до якогось з типів політичної свідомості. Поза-ідеологічної людина - це аксюморон в нашому сучасному світі. Рассматривая ідеологію, як якийсь об'єкт нашого дослідження, ми повинні розуміти, що теж самі належимо до якоїсь ідеології. Але діапазон ідеологій - дуже широкий і далеко не кожна має політичний відтінок, але «Повсякденні ідеології» Попової доводить, що ніякої різниці між ними немає, все ідеології політичні фактично.

Що собою являють ідеології в рамках форм політ. свідомості? Який ступенем життя ідеології виходять за рамки політики і впливає на функціонування життя суспільства? Практичне існує. Деякі ідеології в залежності з тими практиками, кін здійснюються.

2 Блока:

Теоретичний аналіз об'єкта ідеології

практичне вивчення

Поняття ідеології в соціологічному застосуванні

Найпростіше розуміння ідеології виходить з назви, про який забувають. Ідеологія від комплексів ідей відрізняється, що вона 1) систематизована 2) як мінімум претендує на логічне підґрунтя = це набір аргументованих ідей. Їх намагаються виправдовувати, підтверджувати аргументами, а не просто їх проголошувати, як істина-факт. Користуючись цим визначенням, ми в змозі вести як теоретич, як і практич аналіз-вивчення, але не можемо визнавати вичерпним. Ми визнаємо це поняття, як робочий, але для більш суворої теоретичної-практичної роботи, сформуємо повніше-точне визначення, для цього найбільш часто використовувані визначення розглянемо, які мають відношення до соціології.

Одне з перших, Маркса: ідеологія - форма класової свідомості, що має ілюзорну сутність і викликана протиріччями в виробничих відносинах. Це визначення дуже масштабно і не дуже підходить, коли потрібно говорити про ідеології дрібних. Воно допомагає в масштабному розподілі, але якщо ми будемо намагатися пояснити різницю між різними формами соціал-демократії і т.д. - його буде недостатньо. Це визначення першого ступеня - воно дає базу, але потребує доповнення, при переході до більш дробовому аналізу.

Мангейм : ідеологія - це форма помилкової свідомості, що сприяє політичного панування. Зовнішня схожість визначення цього з марксистських, але схожість тільки зовнішня: ілюзорність = ідеологія не збігається з простими висновками про реальність, насправді. Хибне = мається на увазі усвідомлене спотворення. Тобто в одному випадку спотворення є дійсно наслідком манеренні тих, хто ідеологію ...

Маркс - можна говорити про ідеологію і як про штучне, і як природному явищі. Мангейм відсилає тільки до свідомої конструкції ідеологій - їх тільки роблять.

Є ідеології, кт не пов'язані безпосередньо з політичною реальністю, але чи означає, що вони не сприяють політ. панування? Ні, ми можемо їх сюди включати, вони можуть сприяти політ. панування. Але тоді ми все можемо сюди включати: навчили читати - уже посприяли політ.господству . Мангейм не має це на увазі, але звужує визначення.

Структуралісти і постструктуралісти люблять визначення ідеологія - процес виробництва значень і смислів, знаків і цінностей в соціальному житті. Що добре? Його процесуальність . Що погано? Його процесуальність - що вся стабільність ілюзорна , все тече-змінюється і т.д. Нам би говорити про процес, який включає в себе мінливі результати, фіксувати і процес і результат . Але це не знімає всі питання - процесом такого виробництва може займатися хто завгодно і не обов'язково ми в кінці маємо справу з ідеологією. Автор якогось роману теж створює створення знаків, смислів, але ідеологію він не створює. Але тут навмисно випущено слово трансляція - проста передача цінностей випадає. Але тоді питання: чи можна взагалі в соціальному сенсі говорити про створення смислів, цінностей, якомусь виділяється процесі? Суспільство виробляє смисли, але тоді все що воно виробляє - ідеологія і визначення нічого нам не говорить. З цим визначенням в наукових цілях працювати не вийде, ми просто фіксуємо його.

Ідеологія - сукупність ідей, що виробляються або поділюваних конкретної соц.группой , стратой, класом. Нам тут відразу вказують на джерело ідеології, підкреслюючи, що носієм може бути тільки соц.группа , ні про які інститутах не йде мова. Якщо ідеологію не можуть виробляти інститути, держава, а тільки групи виробляють, то це робить ідеологію суто соціальної, дозволяє відрізнити її від пропаганди, це виходить, що не продукт вигадки. Дане визначення в соціологічному контексті має певні переваги перед іншими. Але воно відразу включає в себе можливість переходу на рівень конкретних ідеологій - які б дробові ідеології не розглядали, ми завжди можемо виявити групу, кт. виробляє ідеологію цю »Ідеологія айтїшників « і т.д. і це точно укладається в соціологічні лекала - групова природа - це вихідна матерія фактично соціології.

Але це не останнє визначення, яке ми розглянемо.

Наступне визначення таке Веберіантское : Ідеологія- комплекс ідей, необхідних і використовуваних для легітимації домінуючої політичної сили. З приводу «домінуючою

політ сили» - це виключає всі опозиційні ідеології, всі інші сили-ідеології. Будь-яка ідеологія виходить з того, що сила її створює повинна домінувати, тому будь-яка ідеологія спрямовує сили для створення домінування цієї сили і то що на практиці ця сила ще не домінує - це їй не шкодить. Коли Ленін формував ідеологію робочої сили (?) - вона ще не домінувала, але потім такий стала. ... не дивлячись на вузькість і секторальних визначення, на ділі воно охоплює всі ідеології, тільки тут немає включення того, пояснює-легітимізує чи ідеологія. Ідеологія завжди пояснює якусь частину навколишньої дійсності і це пояснення не завжди пов'язано з легітимацією. Є ідеології побудовані на наукових принципах, не тільки марксизм, але і лібералізм спочатку теж ґрунтувався на науковому фундаменті, де все не так явно - будь-яка ідеологія крім легітимізує посилу містить комплекс додаткових ідей.

... у нас є секторальні, узагальнюючі, групові та міжгрупові ідеології і т.д.

Ідеологія - це систематично розривається і порушується комунікація. На цьому терміні зупинятися особливо не будемо. Це визначення, при своїй популярності, заслуговує досить докладного критичного розбору - тут закладається негативна оцінка ідеологій + ідеологія зводиться до комунікації (комунікативний поворот такий, Хабермасщина, зведення все до чогось) - це завжди несе небезпеку для соціологічних цілей. Ідеологія явно не зводиться до комунікації, її природа не обов'язково має комунікативні підстави. Можна розширити концепції до громадських кордонів, звичайно, але одне зауваження, що показує неправомірність підходу - наприклад, в ідеократичному суспільстві ні про яку комунікації мови йти не буде.

Ідеологія - форма мислення, зумовлена соціальними інтересами. Чим воно цікаво? Мова йде не просто про набір ідей, а про форму мислення - тобто це те, від чого жодна людина не може бути вільною, тоді виходить, що людина весь світ сприймає через призму ідеології, фактично ідеологія прирівнюється тут до світогляду. Визначення викликає, звичайно, масу питань, але всі ці питання вже питання не правомірні застосування визначення, а вивчення конкретної дійсності, вони не скасовують раціонального зерна у визначенні.

Ідеологія - соціально необхідна ілюзія. Взагалі, метафори в науковому мовою один шкоду приносять, але тут встановлюється зв'язок на рівні цільових -орієнтація. Тут підкреслюється відмінність ілюзії від брехні. Соц. необхідність підкреслює, що не буває товариств, груп, людей вільних від ідеологій. У такому понятті модель де- ідеологізації = де-соціалізації. Ми не можемо говорити про свободу суспільства від ідеології, суспільну свідомість автоматично виробляє ідеологію, але ось яку - вже питання. Найчастіше при тому гасла про свободу від ідеологій вимовляють ті, хто сам дуже ідеологізована і діє в інтересах цієї ідеології, але ніколи не визнає цього.

Ідеологія - сукупність тверджень, орієнтованих на дію * - це визначення заслуговує докладного розбору. Йдеться про переконання, а не просто ідеї. Переконання - повноцінний елемент суспільного політичне життя . свідомість, переконання - це вже результат мислення, який включає попередні пророблені ступені. Переконання не передаються просто так, переконання - вища форма свідомості. А ось момент орієнтації на дії - ще більш цікавий момент. Це ті переконання, кін. в певний момент можуть зумовити ваші дії. Це дуже

важливий момент. На ділі, це зумовлює навіть наш опитувальний інструментарій. Потрібно розрізняти переконання, орієнтовані на дії і орієнтовані на опису, розрізняти ідеологічні та моральні переконання, морально-етичні переконання орієнтують лише на оцінку, а не на дії. Саме слово переконання розуміється дуже вузько, а ось в цьому визначенні уточнення, що вони орієнтовані на дії - ознака хорошого наукового тону

Ідеологія - семиотическое блокування. Саме ідіотське визначення. Виконано вченими, які вважаються, що чим більше незрозумілих термінів - тим краще. Смуток - наука про знаках. Що тоді таке блокування знаків? І що це таке? Ідеологія ставить визна . заслін між свідомістю людини і тими знаками, кіт його оточують, він може бути у вигляді фільтра, у вигляді паркану. По суті, нічого більш оригінального, ніж «хибне свідомість» ці хлопці сказати не хочуть, але вдаються до модних словами.

Ідеологія - це канал або простір, в рамках якого і за правилами якого соціальний актор визначає смисли навколишнього світу. - при всій його багатослівність, можна його поєднувати, комбінувати з іншими, тому що тут нічого не сказано, як формується канал - воно може і по марксистським законам формуватися. Воно спрямоване на те, як ідеологія втілюється на особистісному свідомості, ну або груповому. Всі ці метафори «канал», «простір» - можуть бути корисні, - воно відсилає нас до фізичного сприйняття світу, - щоб підкреслити наявність кордонів, меж.

Кожне з розглянутих визначень звужує дослідний погляд, кожне з визначень саме по собі може бути визнано ідеологічним. Всі вони вимагають формулювання особливого визначення, воно наступне:

Ідеологія - це певна соціальна доктрина, яка виправдовує претензії конкретної соціальної групи або груп на владу або соціальний стан і яке прагне підпорядкувати собі всі інші форми суспільної свідомості і громадської думки. В цьому контексті. Політична ідеологія складається на основі групового погляду на політичні процеси і взаємодії.

22.02.2016

Підходи, кіт. мають в соціології сенс

Установчий

- сформований в рамках біхевіоризму, согл . якому, як комплекс ідей, що привертають чол-ка до дії, що функціонують в якості установок. Ідеологія - зв'язуюча я функція між установками і поведінкою. Передбачається, що ідеології існують на рівні тільки свідомості, їх сполучний-об'єднуючий ефект пов'язаний з особливими властивостями, якостями когнітивного наповнення, відповідно, в якості ідеології можуть виступати тільки мотивуючі знання і переконання.

Що цей підхід нам дає? Він концентрує наше дослідне увагу на свідомому рівні і дозволяє досліджувати його саме по собі, як соціальний факт. Ми визнаємо специфіку певного наповнення. + Єднальна функція визнається за виключно свідомим феноменом. Але його складності - момент переходу до дії, поведінки. Представники пропонують сконцентруватися на свідомості, але якщо ми вивчаємо поведінкові акти, то в них вже ідеології, виходить, немає, вона тільки на рівні мотивів. Цей підхід обмежує ідеологію сферою свідомості навіть на рівні буття, онтології. Коли Ви вже дієте, Ви в цей момент дієте поза ідеологією, відповідно до цього підходу. Негативні нюанси, труднощі установочного підходу цього, породжує потребу в підходах інших.

оціночний підхід

- Дуже цікава штука, за великим рахунком, він нам каже, що ідеологія втілюється на нормативно-ціннісному рівні. І тут якийсь зв'язок можна вловити - від установок до цінностей не так далеко. Але цей підхід включає можливість розгляду системного, ідеології як системи.

Ідея переходить в соціальну реальність, потім у відбитому вигляді приходять до тям (як правило, суспільне), ясна річ, що ідея приходить не в чистому вигляді і цей «не чистий вид» включає в себе результати її втілення. Коли ідея потрапляє в свідомість, вона обробляється, яка в системі найбільш очевидна ситуація? Це зіставлення. Є у Вас ідея і ідея з індексом, - вони зіставляються. Це зіставлення і є оцінка. Оцінка має на увазі порівняння. Ідеологія - саме процес оцінки. А то що було першим - просто ідея. Після того, як ідеологія сформувалася, знову перехід в реальність і т.д. Але суть в тому, що цими хлопцями, ідеологія розглядається відразу як система, тому ми не говоримо просто «ідеї політичні» - при такому підході це повинно бути зрозуміло. І цей підхід не дає нам сконцентруватися тільки на свідомості, ми вже вийшли в реальний світ і вже можемо досліджувати ідеологію не претендуючи на звання вченого. Будь-яка ідеологія = почасти змінені під впливом реальності ідей і Ви не знайдете ні одну відірвану від реальності ідеологію. А тут ще зачіпається і нормативно-ціннісний рівень свідомості - ми розширюємо трактування ідеології - як ідеї, які наказують, регулюють, а не просто ідеї. Це пояснює, чому ідеологія прагне вибратися за межі політики і прагнути проникнути в інші сфери - ідеологія, як альтернативне сприйняття реальності? Ідеологія за визначенням експансивна - якою б вона не була. Вона претендує на винятковий статус серед інших нормативних систем. Цей підхід приємніше, ніж бихевиористський, але він теж не вичерпний. Він занадто марксистський + ми говоримо про ідеологію, як про щось відбулося, а це заважають нашому вивченню її на практиці (аки до втілення на практиці нацистських ідей - це не ідеологія). + Не зрозуміло, яке місце вона займає в свідомості: самостійний феномен або призма, через яку ми дивимось? І це питання дуже актуальне - від того, яку позицію ми займаємо, ми і вивчення будуємо.

прагматичний підхід

- різко звужує фокус нашого погляду на ідеологію. Можливості дослідників аки обмежені, тому потрібно обмежуватися планами і цілями. І ідеологія = плани і цілі, відповідно до цього підходу. Вони заявляють: нам не важливо, на чому ці плани-цілі ґрунтуються і т.д., нас цікавить конкретика, то, що можна схопити - все інше хитко, його неможливо виміряти, зафіксувати. Тоді виникає питання - а яким чортом плани і цілі називати ідеологією? Але це

питання вони собі не задають і пропонують звужений погляд. Чим цінний підхід? Плани і цілі часто не беруться іншими підходами, які не вивчаються ці плани і цілі.

Соціально-психологічний підхід

Ідеологія = стан масової свідомості, до того ж з ухилом в психологічну сторону, тобто це феномен психологічний - не в повній мірі раціоналізуючий, контрольований і т.д. Цей підхід нам дає не зайвим можливість розглядати при аналізі ідеології ірраціональні елементи. Виключати іррац. елемент з розгляду ідеології некоректно. Саме для цього ми і згадали цей підхід.

Убежденческий підхід

Дійсно важливий підхід. Близький частково до бихевиористському, але акцентується саме на переконаннях - це такий елемент свідомості, кінт об'єднує в собі знання, мотивацію і оцінку. Цей підхід допомагає об'єднати бихевиористський і оціночний підходи. + Цей підхід дає теоретичний фундамент таку рису ідеології, як стійкість. Відмінність переконання від ідеї самої по собі - це елемент прийняття. Ідеологія ніколи не залишає свого носія байдужим / нейтральним - керуватися / чинити опір ідеологією / її і займати нейтральну позицію неможливо. Цей підхід добре монтується з іншими. У цьому підході можна залучати все, крім спостереження: інтерв'ю, фокус-групи, навіть експеримент прийнятний.

структурний підхід

Хоча не можна сказати, що підхід продуктивний. Має на увазі, що ідеологія виникає в рез-ті діяльності політичне життя .- соціальних інститутів. Вираз соціально-групових диспозицій, будучи вираженими в інституційній формі, породжують ідеологію відразу як систему. Ідеологія і ідеї розлучаються. Ідеологія = система не просто об'єднує ідеї, але пропонує їм певні функції, певна ієрархія, де кожна ідея виконує певну функцію. У чому складність застосування даного підходу? Динаміка. Як тільки чіпляємося за структури, втрачаємо динаміку, вивчення динамічності. А ідеології схильні змінюватися. Безглуздо так само повністю ототожнювати всіх, хто умовно належить до однієї ідеології. Наприклад, комуністи на пост.совск -ом просторі принципово відрізняються від комуністів в інших країнах, саме прийняття різному. Не дозволяє підхід нам зафіксувати або навіть пояснювати зміни.

Науковий підхід

Ідеологія в ньому розглядається як побічний ефект науки. І цей підхід досить цікавий в якомусь сенсі. Згадайте, як нацистська ідеологія трепетно ставилася до наукової бази (Ніцше, Гегель), кінт. у них була - як старанно винаходили археологічні основи для своєї ідеології, спроба себе науково пояснити-підтвердити. Більшість сьогодні існуючих масштабних ідеологій беруть своє коріння в науковому дискурсі. Не було б соціал-дарвінізму, не було б і нацизму. Говоримо про лібералізм - Локк, тощо, соціалізм-комунізм - Маркс і т.д., соціал-демократія - знову конкретні люди, так чи інакше, мають відношення до наукової діяльності. У науки і ідеології є загальне в задачах і в підходах до соц. дійсності. Ідеологія може

народитися на хибних підставах, але дуже багато і помилкових наукових підходів. Дослідник невіддільний від ідеології?

Кожен з підходів може бути використаний сам по собі, можна їх об'єднувати - немає жодного підходу, кіт. не можна було б включити у взаємодію з іншими. Але є ряд обмежень Що це за обмеження? 1) вивчаючи феномени свідомості, як переконання / оцінки і т.д., то ці феномени існують у свідомості або в кашоподібну вигляді, або зовсім не пов'язані (переконання одні, установки інші, не кажучи вже про розбіжності з діяльністю). Ці розбіжності і кашоподібну ускладнюють валідність результатів. Це не дасть нам однозначної гарантії і не дозволить нам бути впевненими в нашому дослідженні. 2) крім кашоподібну і розділеності, вони дуже нестійкі - навіть переконання в історичному ракурсі не так стійкі, щоб фіксувати їх раз і назавжди, а якщо говорити про установках - тут дуже нестійкі: вони дуже чутливі до зовнішнього середовища + залежні від сьогохвилинних бажань людини, вони можуть замінити один - друга. І цей крок від установки незбійними з установкою, кіт. буде завтра у людини - ускладнює дуже дослідження. 3) обмеження соціологічне - пов'язане з тим, що ідеологічно мислять далеко не всі представники суспільства - чітко прояв ідеологічно ми зафіксуємо у невеликого меншини. Саме на це регулярно посилаються «наші гіганти» і намагаються підколоти. Але тут зовсім невірна вихідна позиція приймається - позиція, що ідеологія в чистому вигляді повинна проявлятися, ідеологічно мислять дійсно меншість, але під впливом ідеології мислять і діють більшість, мислення того-іншого людини залишається ідеологічним по суті, нехай не по формі, але по суті . Тому це третє обмеження ми можемо вважати подоланим в сучасній соціології.

Базиси ідеології - будь-яка ідеологія має кілька базисів:

- 1) Теоретичний - завжди включає систему, розроблену на теорет . рівні, в принципі розробляється за стандартом наукового теоретизування
- 2) Соціальний базис - соц структури, групи, кіт виступають фундаментом той-іншої ідеології. (базис і носії - різні речі)
- 3) Психологічний базис - дуже цікава річ. Для успішного вивчення важлива схильність особистісної психіки до прийняття тих-інших ідей. І це отримало практич . підтвердження певне - що далі будемо розглядати. «Неофіт» - людина, яка силкуючись продемонструвати прилученість до релігії, перегинає палицю, показати, що він святіший за папи Римського. І модель такої поведінки х-терну і для ідеології, особливо це стосується молоді, яка демонструє прихильність радикалізму, але не розрізняє, про яке радикалізмі йде мова (з крайності в крайність, а під яким гаслом - байдуже). Психологічну схильність вивчав і Адорно , аки якщо є припущення до якогось типу, то він її обере, а ось зміст буде змінити легше, ніж схильність. Вивчав схильність до авторитарної ідеології і готовність підпорядкування їй (стати не просто перетвореним ідеології, а готовність стати її інструментом. Адорно висуває набір рис, кіт. Пропонує оцінювати як змінні (по кожній можна оцінювати з позиції схильності до авторитаризму чи НЕ схильності)

29.02.2016

Психологічний базис - крім соціальних і політичних чинників, є суто психологічні, які формують щось на зразок потреби в ідеології.

Відомий пан Адорно розробив цілу систему ... схильностей до того-іншого псих. типу: авторитарний, демократичний, тоталітарний-фашистський. На якому теоретичному матеріалі ці припущення формувалися? Що псих.базис можливий і необхідний. Ідеологія - форма, що поєднує розумові звички і рез-т функціонування Включав частину ірраціоналізму. Фактично пропонував ставити ідеологію в один ряд з міфом, стереотипом, легендою і забобою. Тільки при додаванні в цей ряд суджень, переконань і т.д. виходить ідеологія. Якщо раціональні елементи - універсальні, то що стосується міфу, забобону - ці речі унікальні, тому що несуть в собі якусь спрямованість, схильність. До знань немає схильностей - цього немає наукових підтверджень. А ось до вибору форм впливу, прийняття форм впливу - є схильності. Адорно припустив що можна говорити про схильність до ідеології, якщо визначити схильність до ірраціональної частини. У нього 2 рівня аналізу: 1) фундаментальний (схильність чол- ської психіки поза зв'язком з політикою) і 2) схильності політичного характеру, ірраціональні.

1 первинна - фундаментальні - бажаний образ прийняття рішень включав, бажані форми впливу (як договірні, силові, маніпуляція, прямий обман і т.д.), метод укладення виведення (схильність людини приходить до однозначного висновку без потреби перевірки інформації).

/ Не-силовий тиск у Адорно - якому неможливо протиставити силу, специфіка НЕ-силового тиск - воно актуально тільки в соціальному середовищі, де є маса структурних інструментів, що дозволяють чинити тиск без застосування сили.

2 вторинний рівень - політичний. F -Шкала Адорно , за допомогою якої вивчав схильність до фашизму, - була з'єднанням 3х індикаторів: перший параметр - « етноцентризм » можемо позначити, - ставлення до чужих (наскільки спершу взагалі важливо розділяти на своїх чужих, а якщо схильність розділяти була, тоді передбачалося з'ясувати а як він до чужих відноситься - як до інших, або як до ворогів) ; етнічний шовінізм - другий параметр, - саме етнічний, - Адорно підкреслював що говорить не про етнічний шовінізмі групового характеру, а про схильність до шовінізму, - перевіряв різними шкалами, одна була схожа на шкалу Богартуса , головна мета була - спровокувати проходить на щире ставлення, провокаційну функцію багато моментів викликали ; Третій - переваги політико-економічними. Консерватизм, як психологічний . схильність найяскравіше проявляє себе в економічній сфері.

Мав на увазі, що будь-яка ідеологія спиралася на соц.псих . базис.

Його методологія критикувалася і т.д. Надалі все з'їхало в бездарності методіку - то що Айзенк створив з методологією Адорно - за це взагалі розстріляти можна. Те що почав Робити Адорно в психології - завершилося в провалі. У соціології теж відхрещуються. Хоча Адорно якраз намагався показати зв'язок соціального та психологічного, він не розглядав

особистість як психолог, для нього особистість не була самостійним світом, він особистість розумів соціологічно. І дана спроба - суто соціологічна спроба.

Сьогодні про псих.базисі ідеології в якому сенсі можемо говорити - псих. базис в ідеології грає очевидну роль у прийнятті-неприйнятті ідеології, але це найочевидніше і не найголовніше. Будь-яка існуюча ідеологія, як вона орієнтується на соціальний базис, так вона має певний ... базис. Немає універсальних ідеологій. Будь-яка ідеологія має подвійну обумовленість: наукова і соціальна обумовленість. Але будь-яка ідеологія обмежена - соціальною базою. Ми можемо говорити про злиття ідеологій, але соціальні бази заважають перетворенню в універсальну ідеологію, кожна ідеологія замкнута в своїй соціальній базі. Наука / дослідження показують при цьому, що широка соціальна база - це фікція. Це обмеження доповнюється і обмеженням у вигляді психологічного базису (або бази?). Виходить, що ступінь сфери поширення ідеології теж звужується. Базис - визначається і наукою, і цими соц і псих базами. Ці шари не обов'язково є її базисом, але вони обумовлюють базис ідеології.

Мова не про те, що ідеології вибирають собі базу або базис. Вони мети спершу ставлять, а потім розуміють, який базис обумовлює ці цілі.

Будь-яка ідеологія включає дійсність, включає так само уявлення про неї в обов'язковому порядку. Ідеологія будучи вузькою, звуженою картинкою реальності, при цьому вона в змозі бути більш об'єктивною, ніж особиста думка. Психологічна база і базис теж можуть різнитися в своєму впливі, в залежності від взаємнини цих частин.

Що стосується політичного мислення, політ.убежденій і переваг.

Що зумовлює виникнення ідеології? Як співвідноситься ідеологія з дійсністю?

Механізм переходу до ідеології універсальний: окремо існує дійсність і окремо існує свідомість, між дійсністю і свідомістю - уявлення про дійсність. І свідомість впевнено, що уявлення = дійсність. Потім виникає відчуття, що щось не так - дилема печери. Уявлення, які виражалися в першу чергу в міфах, і після відчуття дилеми печери свідомість починає раціоналізувати міф, штовхати його ногами і досліджувати відмінності міфу від дійсності. Результат цього представляється свідомості = дійсність. Результатом є наука (де-конструкція міфу - перший етап виникнення науки). Свідомість вважає спостережницьку науку = дійсність. Поки свідомості не доходить,

Що наука сконструйована теж, як і міф, - немає ніякої ідеології. А коли доходить і свідомість починає де-конструювати і науку - виникає сама можливість цього, тоді стає зрозуміло, що наука так само соціально обумовлена як міф і так же конструюється, тоді виникає ідеологія, яка включає в себе вже не тільки раціональність. При такому підході в ідеологію входять кілька складових: ця дійсність сама по собі, уявлення про дійсність, результати перевірки цих уявлень і програма дій - такий собі план, що треба робити. Далеко не в кожному ідеологію входить прогноз.

Це ось все вищеописане, що навіть не елементи, а трохи більше ніж елементи, - вона не зобов'язана все відображати все різноманіття реального світу. Більш того, ідеологія різноманітність може допускати, але відображати його - не входить в завдання ідеології. У такому контексті кожна ідеологія перетворюється на такий собі аналог стереотипу - це дуже тонка і плоска форма. Ідеологія свідомо спрощує і уплощає світ. Бо ні в якому іншому варіанті виробити програму дії вона не може. У цьому контексті вона - ілюзорне свідомість. Це ілюзія свідомості, яка використовується як інструмент подальшого пізнання дійсності. У цьому моменті ідеологія близька до утопії - в силу цілеспрямованого спрощення, що створює картину не стільки реального світу, скільки тих аспектів, які необхідно змінити.

Стереотип - якийсь розхожий варіант інтерпретації дійсності. Зараз стереотипом позначають психосоціальні схильності народних мас. Стереотип не завжди погано і далеко не обов'язково він штучно створюється. Цей природно виростає феномен відбувається в слідстві того, що нам потрібно думати швидко, наше мислення викручується тим, що воно спрощує картинку - відкидаючи зайві елементи, але це спрощення далеко не обов'язково веде до спотворення і негативних наслідків. У підручнику адже теж все спрощується. Спрощення - обов'язковий механізм людського мислення, який лежить і в основі формування ідеологій. Як стереотип може бути штучний, а може природний, так і ідеологія може бути як продуктом дійсності, так і тих, хто її штучно створили. Виникнення нацизму теж не можна розглядати, як результат якихось зловмисних маніпуляцій, - для цього вже була база, що виникла на основі абсолютно об'єктивних процесів. Найчастіше природний і штучний фактори поєднуються - природні передумови закріплюються штучними. Але це спрощення - природно фактори, так як це полегшує мислення, вироблення схеми, яка орієнтує нас в соціально-політичному просторі - це і є перша ознака вироблення ідеології

12.03.2016

Початок будь-якої ідеології це якась творчість це новаторство, але коли воно інституціоналізується, то воно втрачає своє творче начало.

Значущості співвідношення ідеології з іншими свідомостями або практиками. Здатність свідомих феноменів трансформуватися в свою протилежність. Левада "двозначність", що радянська свідомість було наповнене двозначністю. Левада вбачав в цьому понівеченого свідомості. У чому тут була помилка. Суперечливість свідомості на індивідуальному рівні це нормальне явище. Що логіка і світ існує окремо один від одного. Ця суперечливість притаманна не тільки людській свідомості, а й ідеології. Тут важлива наявність розмежовують ліній.

Як власне приходила наукова думка про необхідність до соціології ідеології?

Для філософії розмежування саме по собі це розмежування є надмірною. Якщо воно не розмежовано всередині людини, то це не потрібно розмежовувати. Маркс і Енгельс не були

первмі у вивченні ідеології ("Німецька ідеологія") але вони були першими, хто звернув внімаеніє на подвійність.

Лавров "деідеологізація" постіндустріальщікі .

1. Маркс і Енгельс. Саме вони на рівні термінології говорять про те що ідеології включають в себе спотворення., Але це не означає що вона виключно ілюзорно. Якщо ми говоримо тільки про ілюзорність, то це наказує наявність суб'єкта який маніпулює ідеологією. У випадку з ідеологією визнання її спотворення призводить нас до Мангейм - хибність ідеології, але воно не дає нам вказівку на природні підстави виникнення ідеології. Ми відразу в такому випадку розглядаємо її через призму зловмисний інтерес. Марксівського ж концепція це 2 напрямки: 1. аналіз сконструйованих інструментів 2. аналіз соціальних підстав змін - все що не тільки викликає ідеологію до життя але і дозволяє їй закріпитися в життя. Такий концепцією ідеології це розширене розуміння.

Другий момент в марксівською ідеології. Це визнання різноманіття форм в яких може втілюватися ідеологія. Враховувати що М і Е полемізують з попередніми концепціями ідеології (раніше передбачалося щось тільки державне) Стрижневим в до марк -м розуміння ідеології було саме державна ідеології. І це раніше звужувало предмет. Але М балакучий про функціонування і в соціальному свідомості. Свідомість у М було не самостійним. Воно тільки отраждаєт . Ідеологія в якій формі воно не було воно відображає дійсність.

При аналізі ідеології особливу значимість має аналіз практик. Дослідити ідеологію це значить досліджувати життя.

* У нас суто політологічне розуміння ідеології. Тільки як політ програму

Вивчення ідеології як життя це єдиний підхід до неї як до практики. Спотворення закладаємо вже ми в моделі нашого дослідження.

Тези М і Е. Теза про неминучість класовості ідеологій. Чи не класової ідеології не існує. Тут нюанс в тому що у позакласового суспільстві ідеології немає - це звужує ідеології до політико конфліктного рівня аналізу. Це виключає з нашого аналізу ті ідеології які кореняться в повсякденності, а не в способі життя. Це звуження несе небезпеку на відповідні і не відповідають ідеології. Ті. НЕ зрозуміло що робити з динамікою ідеологій. Це постулятивність про класову ідеології нехай і в неявному вигляді містить вказівку на статичність. Можна сказати що класова свідомість породжує ідеологію, але чи можна сказати зворотне, що ідеологія породжує класи?

Теза. Суспільне буття визначає свідомість, а свідомість визначає ідеологію. Те чи суц -я однієї загальної ідеології? При наявності єдиного суспільного буття. Це все в теорії може бути. Немає єдиної ідеології. Навіть з цінностями єдиними для всіх ми не можемо впоратися.

Вся суперечливість М підходу може бути визнана доказат -м суперечливості самої ідеології. Якщо ми піднімаємося на рівень аналізу практик, то нам важко сказати чого ці висновки стосуються.

2. Поєднував в собі кілька тенденцій. І розвиток самого марксизму - це Ленін і ця роль дещо суперечливо оцінювався. Теза: про науковості ідеологій. М і Е вказують на те що у пролетаріату не може бути своєї ідеології так як вже все вже виключено. Створення ідеології М і Е це керівний процес, без ідеологів це не ідеологія а світогляд. Ленін сформулював це по іншому , він вказав на наукове обґрунтування ідеології як такої. Як розвивається і удосконалюється теорію. Сам факт можливості наукової ідеології, тому що це одна з тих особливостей Теза про взаємопроникнення ідеологій. Теза виражається як нездатність І ідеології існувати без протилежної ідеології. Луман коли говорив що лібералізм і консерватизм це одне і те ж. Чи не здатність ідеології існувати в замкнутому вигляді. Цю тезу допомагає нам встановити зв'язок ідеології з дискурсом. Ми можемо вивчати тільки зріз - так як це динаміка і поки ми її вивчаємо, то вона вже змінюється. Тобто ми не встигаємо її вивчити.

* Наукова ідеологія відрізняється від політичної тим що ніколи не визнає себе ідеологією!

Крім Леніна чималу роль зіграв Питри Сорокін. Теза: Він максимально розширив зі стор -й точки зору поняття ідеології, вказавши на те що ідеологія це соціальний феномен. Теза: будь-яка функціональна ідеологія має ідеологічне ядро. І ми часто плутаємо ядро і то що з ядра виростає. Що є ядром? Якесь відношення існуючої дійсності і суц-го світу. Крім того Сорокін будучи парадоксальним мислитель - досить вільно поведився з термінами. "Народна ідеологія" - це сукупність деяких орієнтирів і обмежують норм. Тут присутній суб'єкт-об'єктне відношення. Це лежить цілком в марсістском розумінні ідеології. Це дає розуміння і можливість фіксації тих феноменів. Народна ідеологія це ідеології це ідеологія без ідеологів. Тут суб'єктом крім класів вводиться якийсь народ. Сама можливість об'єднання різних класів. Ми можемо визначити на яких підставах можемо визначити за яких підстав люди діють за певними цінностями. Це підстава на якому будує їх виживання. Виростання ідеології з соціальних умов.

Трохи в бік від марксизму це Дюркгейм. Виводить термін ідеологія за межі політ конструювання та конструювання взагалі. Зокрема він розглядає це в зв'язці з релігіями. Д розглядає ідеологію як функціональний елемент суспільного життя. В незалежності від форми, вона виконує певну функцію. Функцію маркування простору !!! Простір соціальне як повсякденне саме по собі не володіє якимись обмеженнями. Воно набуває форму в процесі оформлення простору. Вона позначає в повній мірі дійсність. Це умовні позначення. І ніщо не заважає цю умовність назад перенести в дійсність. Ідеологія це схематизація. Ці схеми встановлюють віхи і маркери. Це маркування може не відповідати реальній характеристики. І Дюркгейм був схильний принципово заперечувати марксизму. Маркування простору це те ж саме що його створення. Деідеологізація це не що інше як знищення ідеологічного простору. Знищення простору це те що інакше Д назвав аномією.

Лукач і Грамші. Лукач який приділив класового свідомості чимало сил і кордонів приділив ідеології увагу як класового свідомості. Лукач катує довести що саме пролетарська ідеологія відповід дійсному стану справ, так як тільки вона передбачає класову рефлексію.

Пролетаріат максимально незадоволений своїм становищем і тому йому необхідно рефлексувати. Але тут цікаво що він закладає протиріччя в ідеологіях. Лукач намагається показати, що між різними ідеологіями може бути не тільки у формі. Виростають з різного життєвого контексту зумовлює різні функції і т.д. Тобто виробництво абсолютно різних продуктів. Пролетарська ідеологія і буржуазна відрізняється і можливістю.

Мангейм спостерігається відхилення вважав себе марксистом і при цьому найдалі відійшов від марксовського поняття ідеології. Теза абсолютизація розгляду ідеології як помилкової свідомості. Теза розвиток м тези: будь-яка ідеологія це перш за все інтереси і тільки потім уже цілі і засоби. Підкреслює ще раз що поява ідеології це необхідність. Теза про поділ ідеологій на часткові і тотальні. Часткові це штучний обмежений продукт. Тотальні ідеології це аналог світогляду. Вони наказують, описую картину всього суспільного життя. Тут такий аспект, що реальні умови, що частіше виробляють часткові ідеології.

* Міщанське мислення яке не любить категоризацію. Тобто відмінностей не існує. (Прослухати ще)

Грамші. Ідеологія це завжди прaxis - тобто це система практик! Практики є у всіх а систематизувати це важко. Ідеологія це систематизація практик. Теза про гегемонію як про спечіфічних взаєминах суб'єкта та об'єкта відносин. І ця теза дає можливість аналізувати ідеологій по горизонталі і по вертикалі. Горизонтально це ідеологія це союз рівних зрівняних сил. По вертикалі це взаємодія автора і аудиторії. Гегемонія це природне домінування автора над аудиторії. Будь-який автор це завжди насильник. Інша справа що це насильство це обоюдо корисне. Суб'єкти ідеології які домінують, але і провокують на подальше домінування. Грамші при всій його критичної логіки розглядав без оціночно. Він ніде не писав добре це чи погано.

Р. Арон і Д. Белл. Арон і Белл були авторами концепції деідеологізації. Спотворення це сильно шкідливо і ідеологія виконує ті ж функції що і релігія для НЕ інтелектуальної частини населення. Тобто як опіум для народу. Арон основною метою обрав для критики Грамші. Тобто ідеологія як знаряддя поневолення. Найсмійніше проігнорував наукову ідеологію і протиставив науку і ідеології. Запропонував лібералізм - як анти ідеологічний продукт. І з штучністю її ніщо не пов'язував. Арон постулює. Белл прив'язав ідеологію з індустріальним розвитком . як то що при переході до іншого етапу розвитку суспільства ідеологія перестає бути потрібною. Перевага спираючись на Грамші він говорить що ідеологія закінчилася. Чи не відмовившись від концепції постіндустріального суспільства він перешкоджати в 88 році висловився від деідеологізації. Концепція деідеологізація сформулювати в період студентських революцій. У спробі втекти від ідеології проявилися в аморфне що нема ідеологія, що теж є ідеологій, але маркується що не ідеології.

14.03.2016

На третьому етапі у нас відбувається ренесанс соціологічної ідеології.

Про те, що як мінімум на рівні термінології ідеологію потрібно соціологічно реабілітувати став і сам Белл вже в 80-е. Нові тенденції нарощування уваги до ідеології з соціологічної точки зору. Всі персонажі, кт називати будемо, виходили з соціологічних розумінь ідеології: доводилося, що ідеологія виконує комунікативну функцію, пов'язуючи політику і суспільне життя. 2й момент показує затребуваність ідеолог. підходу - ідеологія розглядається як в рівній мірі обумовлена соціальними причинами і конструюванням - вона в рівній мірі і народжується, і створюється. І ця теза для третього етапу розглядається як доведений. Ідеологія розглядається не просто як елемент політичного маніпулювання-жонглювання, а як різновид суспільного світогляду, сформульованого в максимально ємною і в той же час мінімально спотвореній формі. Тому ми маємо право говорити про третій етап соціологічної ідеології.

Вплинуло і стан Європи - стан США в меншій мірі. В Європі у нас студентські революції, всякі безладу політичні, проблеми в федеративній республіці Німеччині + радикальна спроба європейських політ. кіл вийти з американської орбіти. Хвиля протесту проти впливу Американського. Найголовніше у всіх процесах з нашої точки зору - все вони здійснювалися в ідеологічній оболонки, яка супроводжує кожну дію - 1), 2) - ідеологічна оболонка призводить до постійних конфліктів політ.акторів і економічно зацікавлених кіл. Звідки береться? Ідеологія має на увазі завжди відсоток стійких ціннісних вимог, а економічна діяльність не допускає стійкості ніякої, вона занадто динамічне і пов'язана з абсолютною цінністю прибутку, а стійкість і абсолютність погано сумісні - чому? Стійкість це х- стіки прагматична, вона пов'язана з практикою, абсолют в житті не проявляється ніяк, він не є життєздатним, життя не терпить абсолютів.

Фракф.школа на початку тяжіла до де- ідеологізаторським позиціям, що накладало свій відбиток на представників, тому не вони стали прапороносцями третього етапу, хоча те, що все по прежнему здійснювалося в рамках критичного. Позиції - показово. Чому в США не було такого сплеску? Європа 60-70 рр, - це мультиідеологіческая, мультипарадегмальная Європа, таким же був тоді і СРСР, США ж в 50-60-70г. були моноідеологічної гос-вом, яким залишаються і до цього дня. І якщо студентські революції у Франції потрапили в струмінь, то в США немає і не було можливостей втілити в соціальності свої ідеї - і хіпі, і панки не уявляють собою ніякі соціальні практики, лише продукти управління соціального, але на рівні колективної дії, колективне виявляється ілюзією, а ідеологія не може без соціальних практик існувати. Що дозволило їм заявити, що ні про яку ідеологію не йдеться, ідеологія себе дискредитувала і її немає, читайте Арона. Белл, коли змінив своє ставлення до ідеології, відразу став в США сприйматися вже як марзматики, його наукова значимість завершилася. І такого сплеску, як у Європі, не було в США. Тому франкфуртці перебралися зокрема тому звідти назад в Європу.

Над всім етапом панує Альтюсер, але про нього в останню чергу.

Кліффорд Гирц - цікавий крім міркувань, що в статті встановив нерозривний зв'язок між ідеологією і культурою. Спочатку був антропологом він, але у нього був присутній соціологічний підхід. Проводячи зв'язок між ідеологією і культурою показав, що у них є функціональний зв'язок, ще вони подібні за механізмами впливу на масову і ширше - суспільну свідомість. На його думку дослідник збивали масштаби - очевидний всепроникаючий рівень культури, але зовсім не очевидний такий рівень ідеології. Пропонує зіставляти тимчасові х- стіки політики і культури, так як політика пізніше розвиватися стала, але вона прагнути до того ж рівня, розвитку, що і культура, а значить і властивості, якими володіє культура, застосовні і до ідеології. Тільки на якому рівні це розглядати як благо, а на якому - лише спроби політиків обґрунтувати свої виключні повноваження - і тут вже треба говорити про імітацію ідеології майстерно фокусниками, ідеологічними технологами - політологами і т.д. Різниця між ідеологами і ідеологічними технологами в тому, що ідеолог створює ідеологію як результат, а не під когось щось, ідеологія як результат наукового, як у Маркса, наприклад, або ненаукового, але дослідження. Ще виділяє особливе призначення ідеології - в автономізації політики воно. Автономізація політики = можливість для політики і політ. структур діяти з політичних міркувань, а не під тиском пануючого класу. Вказує, що панівний і політичний клас - різні речі і інтереси госп.класа не мають нічого спільного з ефективною політикою. Ідеологія дозволяє політиці автономізованих в тому сенсі, що перетворює в самостійну професійну сферу, дозволяючи політику ігнорувати тиск господств. груп. Автономізація політики, перекази політикам здатності політ.решень - це забезпечується ідеологією, так як ідеологія ставить цілі, не пов'язані з сиюминутності, може дозволити собі незалежні від кон'єктури судження або вимоги.

Тут звертають увагу над перевагою ідеології над наукою - чи може бути доведена наукова система повноцінна без фінансування? Ні. А ідеологія може. Без фінансування можуть починатися обидві, але завершитися без фінансування може лише ідеологічна система. Жебрак ідеолог - не рідкість, а ось жебрак вчений - вже випав з наукового кола зазвичай. У цьому перевага ідеології - вона здатна на породження і втілення самостійних систем, а ось наука набагато більше залежна від самих сумних проявів дійсності.

Далі на третьому етапі знову матеріалізувався на науковому небосхилі Альтюсер - з Марксом не можна порівняти, але для третього етапу - це ключова фігура: він не схильний був до ігнорування чужих робіт, не гребував цього, він з величезним задоволенням цитував і Гирца, був дуже рідкісним типом наукового колективіста (за що його багато індивідуалісти ненавиділи). Що він зробив, крім встановлення цієї логіки і трьох етапів і всього розвитку і іншого? Він так само постулював ідеологію, як феномена, що лежить в різних сферах соціальної життєдіяльності. Гирц якщо говорив, що ідеологія в перспективі може досягти значущості культури, то Альтюсер говорив, що вона вже, тільки не всі це бачать або відмовляються визнати (бо якщо визнати значущість ідеології - почнеться ідеологічна конкуренція, Альтюсер спрогнозував і виродження політичної ідеології в політичну технологію, так як правлячим колам не вигідна ідеологія, не вигідний її критичний потенціал, прагнення до де- ідеологізації, консервація системи з переходом на технологію, замість ідеології / навіть в нацизмі псевдо-критичний потенціал був - вони вказали ворога, з яким потрібно боротися, якщо б не вказали - дідька лисого вони прийшли б до влади /). Критичним потенціалом володіє будь-яка ідеологія, яка народжується з соціального життя, писав Альтюсер, а ось створювані на замовлення - вони можуть не володіти. Виходячи з відмінностей між життєвої і конструюється ідеологіям, заявив про необхідність побудови різних теорій ідеологій - наявність загальної теорії ідеології означає, що ми маємо право

відмовлятися від приватних теорій. Ми за допомогою різного інструментарію повинні аналізувати ідеологію як товариств, ідеологію аналізувати і приватні ідеології. Необхідний пов'язаний, але різний інструментарій. Теза його про те, що ідеологія виражає і формує зв'язок між індивідом, групою, класом і суспільством. Що значить висловлює і формує? Подібні зв'язки знаходяться в стані постійного оформлення - переоформлення - вказує, що зв'язок ця не існує, а переживається - це такі собі хвилі політичного почуття, змішані з політичним з розумінням, цілями і т.д. Саме ідеологія дозволяє індивіду це переживання зв'язків зрозуміти і зафіксувати. За рахунок того, що переводить політичні цінності і терміни на мову практики і переводить соціальну практику на мову політики - подвійне властивість перекладу ідеології - важливий момент - яке б прояв ідеології ми не вивчали, ми вивчати повинні і політичний шар і соціальний - і конструюють, і породжує. Лише проблема в тому, щоб визначити - з якою ідеологією маємо справу: загальної або приватної. Важлива функція ідеології - суб'єктивації індивіда = ідеологія надає індивіду політичну і соціальну суб'єктність З політичної начебто ясно - ідеологія, голосування, тощо Як соціальну надає? Будь-яка ідеологія (політична, релігійна і т.д. - не важливо) підкреслює необхідність і неминучість для людини використання політичних і соціальних інструментів. Ідеологія вказує на обов'язкову приналежність людини до групи і висновок стимулюючий - будь-яка ідеологія фактично заявляє: «Ти належиш до групи - дій!». Ось так і переходить на соціальну суб'єктність. Ідеологія сприяє досягненню змістовного єдності в суспільстві. За рахунок того, що не просто розподіляє соціальні ролі, а пояснює цей розподіл. І в пояснює силі ідеології Альтюсер вбачає її виняткову корисність - важливість. Проблема підготовленості соціальних верств до ідеології тільки - про це і Ленін писав, - Альтюсер говорить про те, що успіх націонал-соціалізму криється не в порочності системи як такої, а в проблемі системи ... Ідеологія, кіт породжується суспільством сама по собі не потребує додаткових підстав, штучна завжди спирається на якусь обмеженість суспільства - це може бути недолік освіти, шовінізм і інше, що може бути використано. Маса є обмежень, які самі по собі ідеологію можуть не породжувати, але використовуються для формування успішного ідеологічного продукту ідеологами. Але Альтюсер пише і сам, що це в теорії зрозуміло, але на практиці дуже складно їх визначати. Думка про те, що для повноцінного пізнання ідеології необхідний історичний зріз може ставити соціологів в глухий кут (з огляду на що багато хто ще й історично безграмотні) - як звідси виходити? Останній його теза говорить про те, що ідеологія будучи багатоплановою і багатогранною, відображає в знятому вигляді всю свою повноту в кожному своєму елементі. Фактично маючи одну тезу - може зробити висновок про всю ідеології. Ідеологія хоч і виростає з життєвих умов, являє собою структуру, за правилами логіки можемо вивести з однієї зв'язки як мінімум висновок про характер ідеології. Зв'язок між нормою ідеологічної і практикою

21.03.2016

Валлестайн

формується ідеології набагато близькі до "народним" ідеологіях. Досить іронічно про них пише. Відпускає шпильки щодо Хантінгтона . Геокультури як різновид ідеології, які заперечують свій статус ідеології, але такими є. Головна прикмета ірраціональна прив'язка до місцевості в історичному розрізі та акцентуація на діючій системі цінностей. Геокультури претендують на щось трансцедентного , на щось вкорінене в століттях. Він вбачає в такій

ідеології якусь маніпуляцію. Відкрита ідеологія принаймні чесна, тобто вона не заперечує себе. Вибудовує абсолютно іншу комунікацію з людьми, на відміну про Геокультура .

Рендалл Коллінз

Стаття про те що соціологія це щось середнє між наукою і не наукою. До філософіям він відносить і ідеології теж. Всі ідеології спираються на якийсь філософський фундамент, без цього це просто програма. Спустошені технічні ідеології які виродилися в програми, які ні до чого не пристосовані. Соціальні коріння будь-якої науки, філософії надають на неї вплив. Прагнуть всякі ці соціальні, філософські, наукові коріння намагаються це замаскувати. Єдиною відмінністю є марксизм. Який репрезентує їх і показує їх як пояснення самого себе. В не Марксовском марксизмі це перероджується в самозамилування. Підсумковий висновок, який робить Коллінз: будь-який соц аналіз будь-якої ідеології породжує нову ідеологію. Специфіка ідеологічного процесу по відношенню до інших процесів. Можна зробити вододіл. Досліджуючи ідеологію, деконструюю, розкриваючи, ми не тільки докопуємося до її сутності, а й тим самим будуємо нову ідеологію. Так при аналізі неолібералізму конструюється анти неолібералізм . Коллінз пропонує навіть ділити ідеології: масштабні, фундаментальні і прикладні. Фундаментальна це різновид філософії, вона здатна породжувати все нові і нові практичні ідеології. Масштабна це той різновид яка має можливість витіснення культур. Полеміка з Валлерстайном - співіснування масштабних ідеологій і культур. Вони володіють різним потенціалом по створенню нових ідеологій.

Бергер і Лукман

Вбачають в ідеологіях помітний конструктивістський потенціал і поширюють на всі форми соціального мислення. Інструмент створення і виробництва суспільства і суспільних відносин. Ідеологічно є будь-яке соціальне мислення. У формі філософії, культури, науки. Єдине що вони залишають за межами ідеології це математику (тому що це метод). Фізика, хімія і біологія вони цілком ідеологічно. Попова це пояснює що відбувається ідеологізація науки - через збіг з реальністю. Звідси претензії такого масштабного руху як "реалізм" - намагається встановити стандарт сприйняття дійсності. У цьому сенсі ідеологічно є будь-який метод мислення. Поза контекстуальних мисленням це математика і шизофренія.

Лівшиць

Ідея розгляду ідеології як конструюючої тканини вона не так очевидна для історичної спільноти. Для цього соціологічне співтовариство досить консервативно в своєму релятивізм. Обрушувалося на релятивізм Лівшиць - крах оціночної і нормативної системи як такої як в системі так і поза такої. Есе "Чому я не модерніст" 60-і роки - відкидало естетику в печерний вік. Лівшиць фактично заявив про те, що ні у художника, ні у критика немає ні найменшої підстави що-небудь стверджувати без сформульовані норм. Пропонував релятивізувати будь-яку науку. Дозвіл релятивізму. Релятивізм за правилами, але це дуже жорстке додержання концепції як такої. Релятивізм соціологічний, психологічний не має ніяких меж - це феномен ідеології а не свідомості самого по собі. Коли в соціологічних

концепціях ідея свободи виїжджає на перше місце, тоді ... Чи є релятивізм інструментом? Або це лише одна зі складових нової концепції? Липшиц приходить до думки, що релятивізм це ідеологема. Вона руйнує свій же фундамент. Зв'язок між релятивізмом і радикальними формами анархізму. Релятивізм претендує на чистоту, в той час як є теж підступної і цинічної формою цього насильства

Луман

Варто згадати як соціологія знання. Яскравий приклад самодостатньою теорії. Якщо Бурдьє в більшості випадків винаходить нові терміни для того щоб прикрити свою теорію (войовничий марксист) Луман занадто часто вдається до конструюванні нової термінології без достатніх на те підстав. У загальному сенсі можна відзначити що Луман пише про системах знаннях як про самодостатніх і саморегульованих системах. Ми може зосереджуватися виключно на когнітивному рівні, а практики залишити в стороні. Система самодостатня друкує себе в кожному елементі і при належному інструментарії ми можемо цей відбиток витягти і вивчити.

Бурдьє

Найбільш продуктивними ідеями явл-ся : ідея габітусу - переводить розмову на більш низький і інструменталізовано рівень. Версія переходу ідеології на повсякденний рівень. Опрівичнювання ідеології. Продукту як громадського та конструювання. Переходить на повсякденний рівень. Вона вкорінюється в нашому габітус і відсікаємо, що для нас масштабно, і залишають тільки що звично. Рамки процесу мислення задані набагато раніше ніж особистість. Опрівичнювання ідеології це не індивідуальний а груповий процес. Особистість , по Бурдьє, це не самостійний елемент. Це всього лише проекція, відбиток групи - мінімально необхідний прояв. Концентрація, але максимально примітивізоване концентрація. Все відбувається за правилами групи. Ідея інструментального простору ідеології, в її втіленні і її контакті з іншими - влада номінації, ефект оракула - номінації перетворюються в основний політичний зброю. Ми зосереджуємося на номінаціях як на інструментах ідеології. Коли ідеології потрібно втілюватися, то вона формує номінації і чи може вона переконати решту суспільства в своїх номінаціях. Номінації це можливість давати назви. Ефект оракула - претензія на те що виражають не приватний інтерес, а абстрактну і усупільнення ідею. Приватні ідеології коли ви виступаєте від імені народу. Окуповане делегування. Схема американських ідеологів - виступ від імені батьків засновників . Але це все допомагає затвердити ефект оракула. Боротьба за історичність - в сучасному світі багато форм політ кампанії набуває не політичний характер. На ділі виходить що якщо в боротьбі є претензія на зміну на історичної картини світу, то це п

Делурґьян

Ідеологія один з найбільш інформативних феноменів. Є всі підстави розглядати ідеології як приклад соціальної чистоти. Під соц чистотою подраум , що навіть конструюючі технології мають певні соц коріння. Є соц умови які породжують ідеологію. Є ідеології, а й

вони вкорінені в суспільстві і діють за допомогою інструментів вкоріненних в суспільстві. Ідеології діалогічність, а тавтологічні. Показує на прикладі Леніна. Він не претендує на створення чогось самостійного. Він переказує і дискутує з Марксом, але говорить не своїми словами. Він є соціальним продуктом. Ідеологів такого масштабу як Леніна не було більше. Але все одно є продуктом своєї дійсності. Породжується соціальними обставинами і соціальною дійсністю. Пропонує порівняти ідеологію і громадську думку. Громадська думка не виникає без соціологів. Без стимулювання соціологів не виникає громадська думка. Ні громадську думку ні громадська думка не має прав на природність.

Бжежинский

Дуже злий і дуже грамотна людина. Будучи переконаним анти комуністом, він в 20 столітті створив глибокий аналіз комуністичної ідеології і до чого аналіз не негативний. Тут він не постає як анти комуніст. Це цінне тим, що аналіз ідеології повинен бути ідеологічним, але це не заважає йому бути інформативним. Ідеологічний аналіз якогось феномена. Це все одно буде науковим аналізом. Так як в іншому випадку ми ігноруємо всю суть ідеології. Цінність його роботи в скрупульозності, в увазі до деталей і вмінню узагальнювати навіть там де немає підстав для узагальнень.

28.03.2016

Про безвідносному знанні це завжди менш цікаво.

Структура і функції ідеології

Нам необхідно визначитися з чим ми працюємо, визначити, що нам може допомогти. Озвучити не те щоб визначення, але риси і ті елементи які фіксуються абсолютною більшістю соціологам. (Ми повинні прагне не все увібрати, а не суперечити основним)

Ідеологія в такому випадку як сукупність ідей, поглядів, які маю кілька характеристик:

системна упорядкованість (немає ідеологій за принципом хаосу)

виражає інтереси соціальних груп (навмисно немає акценту на класи)

комплексна характеристика: формує або наказує усвідомлення ставлення до соціальної дійсності, оцінку цього відношення і визнання соціальної реальності чи справедливою або несправедливою

Таким чином повинні бути: погляди, виражені інтереси, усвідомлення, оцінка усвідомлення, і оцінка самої дійсності.

При цьому необхідно відразу провести межу між політичними і не політичними ідеологіями. Визначення політ ідеології буде іншим! Тому політика сфера специфічна і не зводиться до зразка. Отже ми повинні давати визначення не саме по собі, а виходячи з особливостей політики.

В політ ідеології додаються деякі характеристики:

всі погляди і ідеї мають етичний характер

політ ідеології в обов'язковому порядку присутні ідеали (у звичайній може і не бути) / етика завжди зневажається на знання. Мораль і етика не одне і те ж /

обов'язково включає в себе системи цілей і методів / ідеологія повсякденна може концентруватися навколо оцінок / і вони пов'язані між собою. Ми в змозі відрізнити імітацію ідеології від ідеології. Це завжди НАБІР цілей, навіть моноідеології, які виглядають одноцільових, то при зануренні вона показує себе більш багатовимірної. Ідеологія марксистської групи завжди вкл 2 цільових блоку: економічних процесів, політико-культурний блок.

Обов'язково присутній міф / якщо багато ідеологи можуть обійтися без міфу, то політична - немає! / Обов'язковий аспект від прямого копіювання реальності.

Ніяке спрощення не може дозволити відключитися від типів ідеологій:

Ідеологія - готовий інтелектуальний товар який пропонується аудиторії як єдиний можливий в своєму політичному сегменті. (Фромм) / ідеологія на рівні практики /

Ідеологія - це сучасний міф сконструйований на мета мовою, який приписує об'єктам непрямі і неявні і переконує аудиторію в тому що вони вірні. (Барт) / про живу ідеологію, яка розвивається самостійно /

Змішання цих 2х розумінь і 2х рівнів.

Ідеологія практично завжди існує в "живому" і в "готовому" варіантах. Жива виростає з соціальних інтересів і розвивається як система приписуваних неявних значень, а готова ідеологія являє собою технологічно спрощений зліпок, зріз живий ідеології. Це поділ і потрібно для того що б ми могла говорити про конкретні ідеологіях.

Для того знайти відповідь на питання виникнення ідеології, то соціологи виділяють мінімальні необхідні умови виникнення ідеології (якщо немає, то це ідеологічний конструкт):

наявність соціального запиту на нове розуміння соціальної дійсності - це визначити досить важко і можна визначити тільки постфактум, в історичному розрізі.

наявність активної організовано мислячої аудиторії - важлива така характеристика людини, яка систематизує ідеї. Інакше не може організовувати своє мислення. Саме освіту цього не гарантує.

(Дерлугьян) наявність інституційних форм і мереж розповсюдження ідей - бо ідеологія не є індивідуальним продуктом. У дію її повинна запускати групи. Соц майданчики виконують переклад ідеології з фантазії в статус реальності. Що може виступати в якості комунікативних сеті: все що завгодно до сарафанного радіо. Будь-яка реакція на ідеологію робить її живою. Коли нацизм почали випалювати у всіх просторах, це тільки призвело до того, що воно закуклілось і отримало подальший розвиток (отримав статус жертви). Використовує як імпульс для свого подальшого розвитку.

Тоді структура ідеології вибудовується в 2х варіантах: за рівнями і за елементами (жива і голах). За рівнями :

1. теоретико-концептуальний - це те що пов'язано з розробкою ідей. Але сюди відносяться в тому числі і моделі сприйняття які задаються масово і послідовно. Співвідносяться з дійсністю на принципах повідомлення. Якщо відношення передують знання - як раз те що дозволяє вбачати в ідеології спотворення. Як людина співвідносить себе і дійсність. Якщо він первинний по відношенню до дійсності. Тобто спотворення не змістовне.

2. програмно-політичний - це документи і політичні програми. Дослідження політ документом це соціологічно обгрунтоване дослідження (з точки зору вивчення соц фактів Дюркгейма). Якби вони нічого не значили, то їх би не існувало.

3. актуальних практик - голосування, відвідування мітингів і т.д. Ідеологія не обов'язково впливає безпосередньо. Проблема артикуляції ідеології. Артикуляція ідеологій це теж певні актуальні практики. Неартикульованная ідеологія може бути ще більш ефективною, ніж артикульована. Якщо вам вдалося артикульовати ідеологію (наприклад, в лекції) так, щоб цю ідеологію не впізнали, то ви були більш ефективні, ніж "людина з прапором." Переклад з неочевидного на очевидний вид більш ефективний. Більш доцільний вид ідеології.

Елементи ідеології:

1. знаки / найочевидніший /

2. переконання

3. мотивація або воля до дії

4. інтереси / де хто вважає їх важливими /

5. цілі і методи

6. оцінки (деякі замінюють цінностями, але це некоректно) - це раціональний продукт, а не почуття. І це те відмінність, яка відрізняє ідеологію від свідомості. У структуру ідеологічної свідомості емоції входять, а тут немає. Це ВАЖЛИВЕ відміну, так як говорить про конструйованості .

7. ідеологічні організації

8. інститути

9. практики (або дії)

Ідеології які існують в неурядовому форматі відсутні "норми".

Ще один варіант типології (він не рівневий і не елементний):

ідеологічні відносини - це взаємодія з приводу розуміння дійсності. Обов'язково присутній елемент усвідомлення і розуміти, що інші можуть відноситися по іншому . Уявлення про те що відношення до дійсності може бути різним.

ідеологічні процеси - активність ідеологічних суб'єктів і об'єктів. Ідеології групи, партії - суб'єкти. Об'єкти це ті ж соц інститути. Їх активність в рамках ідеологічних процесів. Включення в дискусія або включити людей в ці процеси.

ідеологічний механізм - (У Якуби соціальний механізм) відносно стійку структуру взаємозв'язку ідеологічних суб'єктів і об'єктів. Будь-яке модель дій або набір характеристик який дозволяє перейти в ... По Поппера це загальний політичний дискурс.

ідеосфери - зиньовський термін. Включає в неї групу і всім організаціям які в в змозі впливати на ідеологію. Люди, організації, ідеологи, міністерство інформації і міністерство культури і т.д. Ідеосфери може розширюватися до масштабів всього суспільства. Зінов'єв і прогнозував переростання ідеосфери в макро масштабов . Той інформаційний поштовх він приведе до розширення ідеосфери до максимального масштабу. Вбирає в себе все що в суспільстві існує.

ідеологема (и) - термін Бахтіна. Стандартно на увазі елемент - неправильно. Бахтін має на увазі під цим терміном соц об'єктивації соціальних переконань і норм. Ідеолог переконання і затвердження об'єктивуються в релігійних, правових і в етичних нормах. Чи не в чистому вигляді. Вона прагне проникнути в інші системи - перехід зі штучного в статус природного. За рахунок чого? За рахунок діалогічності і соціального діалогу. Конструюється тими хто обговорює. Хитра об'єктивація. Об'єднання тексту з практиками, з реальністю. Тобто це перехідний місток між переконаннями і практиками. Що є реальна ідеологема: "загальнолюдські норми" - це продукт гуманізму.

міфологема - не обов'язково один міф, а може бути частковим

04.04.2016

Протоідеологія , квазіідеологією і ідеологія

У чому розрізнення?

Протоідеологія - / аудіозапість /

Квазіідеологією це чисто технічне явище. Суто технічний продукт.

Функції виконує тільки повноцінна ідеологія. Тобто мова йде про живу ідеологію. Що це за функції?

1. теоретична - узагальнення, виробництва деяких значень, конструювання значень між цими значення, свідомість оцінок.

2. прогностична - будь-яка ідеологія виробляє прогноз соціально політичного розвитку. Все це зводиться в загальну групу прогностичної функції. А чи може вона створювати перевіряються прогнози. Що наукові основи ідеології на це здатні - це так. Але чи здатна на це ідеологія або ж вона видає щось прогнозообразное . Це дискусійне питання.

3. практична , тільки тому що вона пов'язана з практиками. Змістовно ця функція пов'язана з підтримкою нікого соціальної єдності або спільності. Точніше сегменті, аудиторії цієї ідеології. Ця практична функція має на увазі певні практики, що не залежать від власне ідеології. Будь-яка практика узагальнює всіх тих хто цією практикою користується. Догми якими були об'єднані сов люди, які не сприймали як догми, як ідеологія. Коли вони обрушилися, то одночасно обрушився і побут цього суспільства.

4. дослідницька, евристична функція - має на увазі, що будь-яка ідеологія в ході свого втілення і здійснення реалізує ті ідеї, які закладені в неї. При втілення цих ідей виявляється що вони втілюються з різною ефективністю. Ця функція може бути виконана тільки в умовах втілення. Внутрішня функція. У радянському варіанті, коли ідеологія міцно вросла в соціальні уявлення, то там вона втілена у всіх.

5. діалогічна - це в першу чергу стосується приватних ідеологій. Загальні ідеології діалогу не має на увазі - вона виключає існування інших ідеологій. Містить підставу на існування якогось Іншого. Ідеологія як специфічна особливість мови теж породжує діалог. Але їм задовольняє не всяка ідеологія. Ідеологія яка набуває загального статусу вона не потребує діалогу. Внутрішній діалог в радянському діалозі йшов (до Хрущова). Специфічним чином, але функція виконувалася. / подібна інтелектуальна гімнастика вона дещо сумнівна /

6. Смесложиттєві функція - в цьому контексті ідеологія функціонує як світогляду. Наділяє життя індивідами або групи певними смислами. Однак, раз ця функція виконується на рівні повсякденності. Як люди і групи сприймають ідеологічний ефект. Тут необхідно упомінути про монополістичному властивості ідеології. Вони намагаються встановити монополію на поняття і уявлення. В першу чергу це монополія на уявлення справедливості і несправедливості - як правило це центральна категорія будь-якої ідеології. Справедливість це найбільш оцінна категорія з усіх. При тому що визначилися справедливість і несправедливість набагато важче ніж добро і зло (які перетікають і взаємо доповнюють один одного). Справедливість і несправедливість взаємо поглинають один одного. Не можна бути на 80% справедливим і на 20% немає. Це більш вищу категорію.

Свобода і несвобода . У випадку зі свободою кожна ідеологія намагається дати визначення свободи. Це свобода цілей та інструментів. Свобода для чого і за допомогою чого. Якщо це свобода для себе це гедонізм, якщо свобода совісті - то це лібералізм, якщо свобода праці то це комунізм. Це важливі параметри які розмежовують ідеології.

Щастя і нещастя . Неявно фігурує в ідеологіях. Робиться побічно або завуальованій формі. Наказує місце і роль людини і відповідно припис про щастя. Найчастіше закладається уявлення про нещастя. Тобто ставлення до знедолених, пригноблених і так далі. І борючись з цим, то таким чином ідеології задають сприйняття щастя. Ефект оракула - є кілька пригноблених груп, але ви будете виступати тільки від однієї, то вас не підтримають, а ось якщо ви скажете що виступаєте від певної групи, а ось решта зовсім не пригноблені, то це вже більш вдалий варіант. Лівацькі ідеології постаралися розширити в порівнянні з працею. І тут же ідеологія як такий припинив своє існування. Відразу ж ми маємо справу з політичними інтересами, але про ідеологічний практиках вже не йде.

Співвідношення ідеології та інших явищ, понять і форми мислення

Співвідношення ідеології і ідеалів .

Ідеал в ідеології може бути відсутнім. Обов'язковий ідеал тільки для утопії. Ідеології може орієнтувати на цілком досяжні цілі. Тільки політичні, релігійні ідеології вибудовуються по етичному курсу. Повсякденні не завжди мають на увазі етичний потенціал. Співвідносяться як елементи абсолютно різних полів.

Співвідношення ідеологією і специфічними типами мислення (наприклад, класовим мисленням)

Групове класове мислення це метод здійснення класових операцій який обумовлений умовами існування класу. Ідеологія на відміну від свідомості і мислення сконцентрована на позиція, оцінках і мотиваціях. Класова ідеологія визначає специфіку дії в відношення умов суцтествований. Ідеологія на відміну від типів мислення включає / зумовлює практики.

Співвідношення ідеологія і свідомість .

Потрібно запам'ятати, що ідеологія це завжди усвідомлюють явище. Ідеологію і свідомість набагато більше пов'язує ніж розділяє. У масштабах ідеологія сильно поступається свідомості - як стан і в той же час продукт цієї свідомості. Продукт в даному випадку як щось технологічне. А жива ідеологія це скоріше як продукт життєдіяльності. Крім цього це особлива сукупність елементів свідомості (мотивації, оцінки і т.д.). Ідеологія вже ніж свідомість, а з іншого боку за рахунок практик воно виходить за його межі. Ідеологію без практик можна впізнати і пояснити. Хибність або ілюзорність ідеології. Не всяке спотворення можна трактувати як хибність. Вона ілюзорна по відношенню до свідомості, що це таке ж спотворення як і в науці, яка лежить в основі (коли претендує на абсолют). Ілюзорність в ідеології тієї ж природи, обумовлене практичної складової.

Співвідношення ідеології і світогляду .

Світогляд ширше ніж ідеологія. Включає всі 4 аспекту свідомості (онтологічний, праксеологічний, гносеологічний, аксеологіческого) Ідеологія сконцентрована на праксеологіческой аспекту, а світогляд на аксеологіческого . Приватна ідеологія не може бути світоглядом.

Співвідношення ідеології і цінностей .

Зазвичай воно розглядає як просте, цінності як елементи ідеології. Але це не так. Це інтереси, які в той же час і спотворюють ідеологію. Цінності це модифікатори ідеології. Це лінза. Решта відносини вони виштовхуються за межі. Вона не охоплює всього різноманіття суспільства. Це і називається модифікатором. Цінність може проникнути в ідеологію, але далі ніж за оцінку вони не йдуть. Саме тому вони залишаються раціональними. Важливе схожість: виконують орієнтують і структурують дії. Ця схожість ідеології і цінності вони

конкурентні по відношенню один до одного. Але цінності вони претендують на природність, а ось ідеологія готова визнати свою штучність.

Ідеологія і стереотип .

Є ліпмоновское розуміння, яке продукується групою, яка може відповідати дійсності і може йому не відповідати. Будь стереотип спрощує дійсність і структурує його. Фізіологічна розуміння стереотипу. Фізіологічна реакція яка зумовлена вашим становищем в групі. Ця реакція яка виробляється не на рівні виду, а на рівні тих з ким ви перебуваєте в постійному контакті. Вони доповнюють один одного. На рівні теорії порівняння зі стереотипом. Що спільного : 1) спотворення яке обумовлено схематизацією дійсності - це спрощення функціональний. 2) розмітка дійсності -расставлять якісь віхи, які дозволяють приймати рішення. Щоб економити зусилля. 3) проектують у зовнішній світ специфічне усвідомлення цього світу - проекція усвідомлення дійсності. Наказують якісь дії. Відмінності : 1) стереотип по відношенню до особистісного свідомості завжди апріорі ("до") - особистість його засвоює від групи. Ідеологія ж аргументується (неважливо як), але аргументація є, в той час як стереотип аргументується. Стереотип це одиниця, а ідеологія це система. 2) І стереотип і ідеологія є зліпком соціальної реальності. Для чого потрібен цей зліпок? Воно здійснюється для адаптації - для сприйманого рівня. До чого ми здатні пристосуватися. Ідеологія і стереотип за змістом подібні, а різні за масштабами. Стереотип це адаптація по відношенню до самого себе, а ідеологія це адаптація враховує перетворення. Стереотип це різець - зрізає до того як свідомість його зафіксує.

Ідеологія і міф .

Розглядаємо ідеологію і міф як різнопорядкові . Міф цілком здатний входити в ідеологію. Перед тим як братися за їх зіставлення. У чому сутнісне розходження: 1) міф це сама дійсність. Міф вважають самою дійсністю. Міф це не вигадка, а то бачення світу альтернативи якому немає. Міф це збіг усвідомлення дійсності і самої дійсності. 2) В той же час міф вибудовується від життя - в цьому він схожий на ідеологію. Те що він в рівній мірі вкорінений в житті і в свідомості в цьому схожість. Функції класичного світу ніяк не пов'язані з орієнтацією. Міф завжди виконує одну єдину функцію це визначення індивіда в його навколишній світ. Позиціонує функція. 3) Ідеологія завжди містить в собі оцінку, а міф немає. Міф може бути логічною структурою. Реалізм це стадія яке відтворює міфологічне мислення. Ідеологія ніколи не претендує на ототожнення з дійсністю. Говорячи про міф абсолютно безглуздо користуватися категоріями істинності чи хибності. Це різновид реальності. Він сам по собі. Це паралельні струк-ри . А ось ідеологія з дійсністю переплітається. Така штука як " міфологізація " властива всім ідеологіям - ототожнення ваших ідей з реальність. Міф тому й стає елементом ідеології, тому як він придатний в якості інструменту . Тому як зручніше обґрунтовувати щось спираючись на міф: про золотом бичу, про міфологему про першо людині і т.д. Вони допомагають обґрунтовувати свою позицію. У ідеології міф це не єдиний інструмент.

Якщо ми говоримо про співвідношення ідеологем і міфологем .

Ідеологеми це об'єктивація - з'єднання знаків і практик. Міфологема це та комбінація, схема, яка може вишикуватися в різні ідеології. Ідеологемами складно жонглювати з різних по духам ідеологіям.

Ідеологія і культура .

Тут у нас з самого початку кидаються загальні риси: в першу чергу, цінності і функція цінностей в ідеології і культурі - і та, і інша завдяки цінностям виробляють розмітку навколишнього світу для людини - ці орієнтири не обов'язково пов'язані з рухом вперед - це ті орієнтири, завдяки яким ми світ дізнаємося, фіксуємо. В цьому відношенні ідеологія і культура практично збігається і питання переростає навіть у питання - яку частину культури займає ідеологія? У ідеології немає такого масштабу, щоб все результати і ефекти людської діяльності включати.

Питання якою частиною культури вона є - закономірне питання, варіанти:

1. розглядати ідеологію, як своєрідне альтернативне вістрі культури, ідеологія - як вістря культури. В цьому варіанті ми ідеологію не обмежуємо політичною сферою. Цей варіант зручний однозначністю і чіткістю, але це ж провокує складності: 1) при такому розумінні ідеології ми апріорі призначаємо її залежною - позбавляємо самостійної і соц.концепція виростаючи ідеології з життя стає непридатною, тому що виходить - що перед тим як вирости ідеологія, має зрости культура. ... Ідеологія - завжди усвідомлене, а культура - не обов'язково, але чи достатньо цього співвідношення, щоб прийняти таку структуру аки вістря і древячко? Частково досить, але проблем не знімає, виходить що ідеологія або концентрує все що є в культурі, або в культурі є і інші вістря і не зрозуміло, як ідеологію від інших відокремлювати - при такому сприйнятті ми заплутуємося в онтологічних та інших аспектах. Відмахнутися можна було б, якби не впливало на дослідження, але ми заплутуємося при такому варіанті - це недостатній варіант ;

2. якщо говорити про ідеологію, як специфічному стані культури, то тут міф в принципі знімаємо певну частину проблеми - говоримо що ідеологія з культурою співвідноситься як і громадську думку з тією різницею, що общ.мненіє може існувати, а може і ні, а ідеологія існує завжди. Ідеологія може не мислитися людьми як культура, але окремі її елементи сприймаються за фактом, усвідомлюються що є якісь традиції , тобто таке усвідомлення розуміти як ідеологію? - Чи не вистачає системності, якщо ми говорять що ідеологія - стан культури - потрібно чітко обумовлювати, як відрізняється від інших її станів. Такий варіант співвідношення - допустимий варіант, однак не вичерпується Ідеологія не народжується на порожньому місці, завжди включає якусь культуру, однак культура, яка досягла гармонійного співвідношення з практиками часто породжує культуру, притому що принципово відрізняється від тієї, яка її породила - приклади: СРСР. Німеччина після об'єднання, тощо Контркультури, які виростили з ідеології, яка спиралася на іншій культурі. Розуміння співвідношення ідеології та культури як виробляє і виробленого - цей варіант для

наукового дослідження - найбільш продуктивним виявляється - якщо дослідити, то вироблену здатність і ... Глибока і суперечлива тема.

Здатність ідеології не тільки породжувати культуру, а й намертво з нею об'єднуватися - це не тільки цікава особливість, а й дуже небезпечна.

Проблематика зчипки ідеології і культури - швидше проблематика взаємодії, а не зчипки, але проблематика дуже цікава.

Грамші з його гегемонією, гегемонія = ідеологія, об'єднана з культурою, яка зливається з культурою.

Рівень зчеплення ідеології і культури - казки, абетки, інше, архаїка, що на самому примітивному рівні такий вплив поширює, тому цього нижчого пласту такий величезний вплив приділяють політичні ідеології, які претендують на тотальність, загальність, - намагаються поширювати ідеології свої на сфери, що виходять за політику, прив'язати до культури в цілому. Часом ідеологія навіть не може впливати ніяк інакше, ніж через культуру, в таких ситуаціях культура виконує навіть суто інструментальну, підпорядковану роль. Навіть право інструментально по відношенню до культури, а тут фактично унікальна ситуація, коли культура виявляється лише інструментом ідеології - це цікава тематика для вивчення. А якщо додати що культура - фіксація минулого в сьогоденні, а ідеологія - сьогодення в майбутнє - теж цікава тема для розгляду вийде. Головне в вузьких рамках розуміння ідеології фіксуватися.

Де-ідеологізація - завдає серйозної шкоди по культурі, особливо в суспільствах якщо одна культура домінує. Буває коли процес де-ідеологізація йде знизу - тоді це призводить до тези, що така де-ідеологізація породжує нові ідеології.

Ідеологія і дискурс .

Співвідношення ідеології і дискурсу досить важливе питання. Альтюсер багато уваги йому приділяв - став породитель всієї цієї проблематики зв'язку ідеології і дискурсу. Співвідношення ідеології і дискурсу можна описувати ... дискурс - в обов'язковому порядку міститься і битійствує в мові, а з соціальними практиками лише пов'язаний. Він наповнюється ними, але не включає соц.практикі в себе. Ідеологія не прив'язана так намертво і жорстко в мові, як дискурс, вона здатна поза ним існувати - це перша відмінність, наступне - ідеологія стійка, вона в принципі має здібності здобувати стійкий стан, тоді як дискурс - це постійна динаміка, він змінюється весь час, будь-який дискурс постійно змінює сам себе, перетікає, ідеологія так не може - саме тому вона і здатна набагато більше функцій виконувати - вона осознаваема, тоді як дискурс лише відчуваємо, а ідеологія спочатку пов'язана з усвідомленням. Ще ідеологія може породжувати свій соціальний світ, але не в уявному світі, як це роблять дискурси, а реальні соціальні світи - вона виробляє не тільки співвідношення, але і значення. Якщо ідеологія ґрунтовна / потужна, звичайно. Ідеологія

завжди структурна ще, більш визначена, ніж дискурс. Тому що ідеологія завжди (хоча б на понятійному рівні) має матеріальне відповідність - поняття визначене на позначається предмет, а дискурс - немає, це в першу чергу зв'язку, які постійно змінюються. Дискурс не дозволяє розглядати окремі елементи, ідеологію можна теж аналізувати цілісно, але вона друкується і в кожному своєму елементі, дискурс ж не може друкуватися. Але ідеологія і дискурс мають і спільне між собою: і дискурс, і ідеологія спотворюють дійсність однаково - по одній і тій же причині, природа цих спотворень в специфіці обробки свідомістю тієї інформації, кт нам надають. Основне спотворення - неминучий наслідок тих механізмів, кт користується свідомість при обробці інформації. Так само як і ідеологія, дискурс може бути тотальним, а може окремою - політичним, художнім і т.д. дискурсом, тотальні ж ідеології і дискурси доступні нам лише через приватні - тому ми так важко навіть сприймаємо існування тотальних, як « ідеологія загально з т ва» або «дискурс суспільства», інша справа що щоб його охарактеризувати не вистачає навіть можливостей фактично - це вимагає величезної роботи і ін.

Ідеологія і наука

Співвідношення ідеології і науки - питання з ряду провокаційних. Наука прагне до того, щоб не пов'язувало її нічого з ідеологією - це один з вододілів між соціо - гуманітарними і точними / природничими науками - якщо гуманітарні вже змирилися з відсутністю повної об'єктивності, природні / точні ж всіляко плюються і кричать про необхідність повної об'єктивності - але ідеологічні міркування проникають навіть в самі, здавалося б, точні науки. Чим більше схожості в них, тим більше науки опираються залежності. Наукові ідеології загрожують винятковою позиції точних наук. З точки зору претензії на всеосяжність і універсалізм - це теж об'єднує ідеологію і ті точні науки, які на даний претендують. За сферами застосування теж схожість можна виявити - наука не претендує на вироблення політичних концептів, але начебто за відсутності претензій на створення, наука створює - Естест . І соц.гуманіт . науки створюють, хоч не ставлячи завдання, так і ідеологія часом виробляє, не ставлячи за мету, - і та, і інша часом виробляють собою матеріальні наслідки, не уявляючи собою нічого матеріального. Тобто розглядатися як особливі форми свідомості, що виробляють матеріальні слідства. Наука, на перший погляд, позбавлена оцінки, а й ідеологія може бути позбавлена її. Але що таке всі ці рейтинги наукові і т.д., якщо не оцінка? І нічого об'єктивного в цих оцінках немає. Система оцінок в деякому відношенні навіть менш обгрунтована, ніж в ідеології - коли, наприклад, вибирають в журнал лише занудні публікації, аки наука повинна бути серйозна, але головне, що ці оцінки там є. У співвідношенні науки і ідеології особливе місце займає соціологія - соціологія і ідеологія, - з одного боку намагалися не раз довести, що і в соціології є щось об'єктивне, з іншого боку, приклад, Турен, який стверджував, що соціологія - має здатність перерости в окрему , тотальну форму ідеології, це навіть він виводив як місію соціології. Співвідношення ж соціології та ідеології лежить в менш очевидною площині, ніж політика, якщо згадати що представляє критична парадигма - то стверджувати що соціологія не- ідеологічна ми не можемо, соціологія може розглядатися як певна форма ідеології, проте вона однозначно до цього не зводиться.